

TEDENSKA SLIKE

PRILOGA

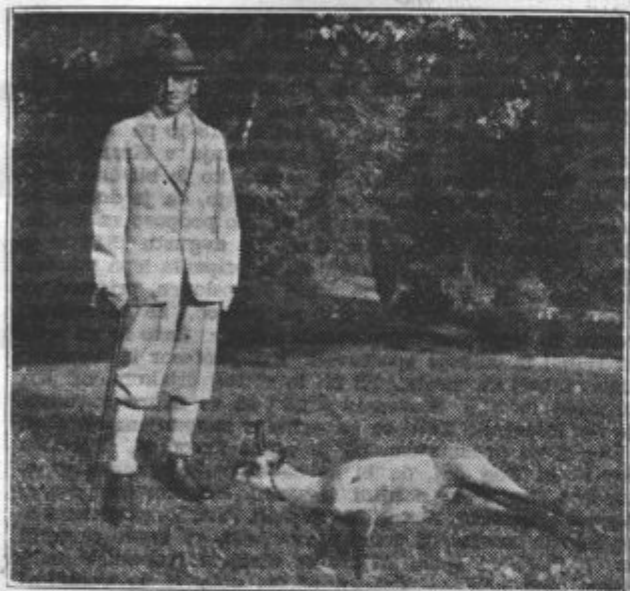
DOMOVINI

Leto VIII.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1932.

35. štev.

Nj. Vel. kralj na lovu v Kamniški Bistrici

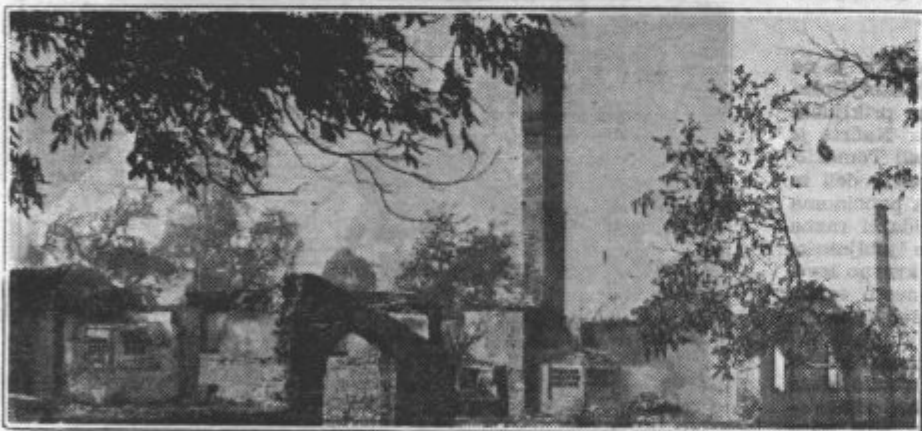
V četrtek 25. t. m. zjutraj so se v Kamniku nenadno pojavili dvorni avtomobili, ki so pasirali Kamnik v smeri proti Bistrici. Vozili so se Nj. Vel. kralj, Nj. Vis. knez Pavle, kneginja Olga, kneginja Elizabeta, grški princ Nikola, dalje angleški poslanik na našem dvoru Sir Henderson in nemški poslanik von Hassel. V kraljevem spremstvu sta bila tudi maršal dvora general g. Dimitrijevič in direktor dvorskih lovišč g. inž. Ciril Dimnik.

Odlični gosti so se ustavili pri lovski koči v Kamniški Bistrici. Nj. Vel. kralj je takoj po dohodu v Bistrico zajahal konja in se podal v spremstvu g. inž. Dimnika na svoje stajšče. Lov

na divje koze je tudi ta dan kljub neugodnemu vremenu odlično uspel. Lovska sreča je bila to pot Nj. Vel. kralju posebno naklonjena. Pogodil je tri izredno močne divje jarce golčavarje.

Ko je po končanem lovu Nj. Vel. kralj ogledoval lovski plen, je dejal z zadovoljstvom: »To leto je moje rekordno leto; nobeno leto mi še ni bila lovska sreča tako naklonjena!« V prvih popoldanskih urah so se odlični posetniki Kamniških planin vrtili zopet na Bled.

Po požaru v Oneku pri Kočevju

Na pogorišču se vidi, kako lepe domačije je uničil usodni požar. Izmed ostalih hišnih temeljev se dvigajo dimniki kakor zvoniki

Gasilci razkopavajo ruševine gostilne na Köstnerjevem posestvu, kjer je izbruhnil požar

Šolski ravnatelj Alojzij Trobej †

Zvonovi šmihelske fare nad Šoštanjem so 25. t. m. oznanili žalostno novico o smrti upokojenega šolskega ravnatelja g. Alojzija Trobeja.

Res kruto posega zadnje čase usoda v vrste šaleških veljavnih, zaslužnih mož. In ni ga šoštajčana, ki se mu ne bi stožilo ob smrti Alojzija Trobeja. Cele generacije je vzgojil, vsakomur je bil vzornik kot učitelj in človek. Iz Gornjega grada izvira Trobejev rod. Krepeke nature so vsi Gorogranci, umerjeni, pošteni, ljubeznivi s človekom in naravo. Vse te vrline so bile tudi prirodna dedščina Alojzija Troja. Rodil se je 20. junija 1861. in premožni starši so mu lahko omogočili šolanje. Vnel se je za učiteljski poklic, služboval je najprej osem let v Rečici ob Savinji, iz tega idiličnega kraja pa se je kot upravitelj preselil v tihotni št. Ilj pri Velenju, kjer je srečen v svojem družinskem krogu preživel osemnajst let. Po upokojitvi popularnega častitljivega šolnika Hernausa, za katerim je ob slovesu (1906) jokal ves šoštanj, je bilo vodstvo narodna šole v šaleški metropoli poverjeno Trobeju. Da je prišel pravi mož na pravo mesto, se je pokazalo takoj prva leta. Šoštajska šola je bila že takrat šestrazredna in od nekdanj na dobrem glasu. Val raznarodovanja in šulferanjskega prodiranja v šaleški dolini je grozil tudi njej izpodjedati korenine. Toda te so bile dovolj globoko vrašene v srca starih šaštanskih rodov. Treba je bilo le krepkega, preudarnega, ljubeznivega vrtnarja — in to je bil nadučitelj Trobej.

Kako se je počivilo društveno življenje, kako lepo in smotreno je napredoval pouk na šoli. Trobej je znal izvrstne učiteljske moči očetovsko navajati k praktični vzgoji mladine, sam je bil tudi zgleden sadjar in čebelar. Kot muzik in izkušen družabnik je s svojo družino pomagal pri vseh narodnih prireditvah, da so s šolarskimi vred slovele po vsej šaleški in Savinjski dolini.

Ne, nadučitelj Trobej ni nikoli imel nobenega sovražnika. Celih devetnajst let je vodil šoštansko narodno šolo, veder je dočakal svobodo na ogroženih tleh. V priznanje nikjer obširno popisanih, ali v hvaležnih srcih šoštanskih rodov priznanih zaslug je bil počaščen z naslovom ravnatelja. Ko pa se je v letu 1925 odločil, da v mriju preživi jesen življenja, mu je bilo podeljeno tudi visoko odlikovanje, red sv. Save IV. stopnje. In kakor mu je svoj čas že št. Ilj izrazil zahvalo s podelitvijo častnega občanstva, tako tudi šoštanj ni zaostal. Da, ravnatelj Trobej je bil res častni mešan šoštanski, v polnem pomenu te besede: v čast šoli in občini.

V zgledni harmoniji s svojo blago gospo Cecilijo je vzgojil hčerki učiteljici Marico in Cilko, tudi mlajši sin Joži je sledil očetu in je strokovni učitelj meščanske šole, dočim vrši Slavko odgovorno službo električarjenja pri veliki velenjski centrali. Z družino vred objokujejo smrt zlatega srca tisoči pokojnikovih nekdanjih učencev, znancev in prijateljev.

Besedilo k slikam na levi: Po strašni požarni nesreči, ki je zadela prijazno kočevsko vas Onek, so se ljudje malo pomirili, vendar pa je za strahom prišla huda skrb: kako naj žive sedaj, ko so ostali bos in nag, brez krova nad seboj in skoraj brez nade, da bi mogli priti zopet do svojih domov. Bili so pogorelci zelo malo zavarovani, nekateri sploh ne vedo natančno, ker so jim vse police pogorele. Da niso bili bolje zavarovani, je kriva pač gospodarska kriza, kajti skoraj nemogoče je danes kmetu plačevati zavarovalnino, saj nekateri ne zmorejo niti za davke. To je eno izmed najžalostnejših poglavij v življenju našega kmeta. Pogorelci, prej trdni kmetje, so izgubili vsega skupaj 32 poslopij in 12 družin s 55 osebami je brez strehe. Dobra srca že zbirajo darove za te reveže, ki so po večini ostali tudi brez obleke. Bosi in v samih srajčah so zbežali iz gorečih hiš. Prebivalci upustošene vasi se že od nekdanj odlikujejo po svoji marljivosti, svojo državljansko zavednost pa so najboljše dokumentirali lani 8. novembra, ko so vsi volilci oddali svoje glasove in se pozneje vpisali tudi v JRKD. Vse darove za usmiljenja vredne pogorele sprejema: Pomožni odbor za pogorele v Oneku pri Kočevju.

Nova šola v škofji Loki

Ponosna je nova, moderna in vsem sodobnim zahtevam ustrežajoča šolska stavba v škofji Loki. Krajevni šolski odbor s škofjeloškim županom g. Josipom Hafnerjem na čelu je izvršil veliko, za razvoj loškega šolstva zelo pomembno delo. Posebne zahvale gospodje pač ne potrebujejo, ker jih najlepše hvali krasno šolsko poslopje, ki se vzpenja kakor orjak med tropo dokaj nižjih okoliških stavb.

Škofja Loka si je že dolgo želela novega prosvetnega hrama. Stara šola, potisnjena v tesno, ozko Klobovsovo ulico, ni več ustrezala razvoju časa. Sleherno šolsko leto se je moralo drenjati nad 400 otrok in vajencev v šestih učilnicah, ki jim je primanjkovalo solnca in zraka. Prvi napredek se je pokazal l. 1925, ko

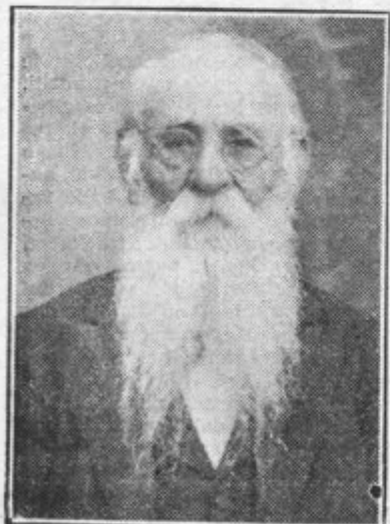
Josip Hafner, predsednik krajevnega šolskega odbora in škofjeloški župan od 1913. dalje.

Prosvetni referent Vinko Zahrastnik v škofji Loki.

je kupila mestna občina 6000 m² Demšarjevega sveta. Par mesecev pozneje je na predlog sedanjega prosvetnega referenta g. Vinka Zahrastnika osvojil škofjeloški občinski zastop načrt, da se zgradi čimprej nova šola. Sklepu sta se priključili starološka in zminska občina. Tako je bila pot na vse strani uglajena. Načrte je izdelal inž. Herman Hus, gradil pa je znani ljubljanski stavbenik g. Emil Tomažič, ki je delo vestno in solidno izvršil. Prve dni septembra 1930 so pričeli z deli in je bila stavba že pred zimo v surovem stanju pod streho. Sedaj je šola popolnoma izgotovljena in izvečine tudi opremljena. Krajevni šolski odbor je oddajal razna dela prvenstveno domačinom, znatno pa so bile zaposlene tudi nekatere ljubljanske tvirke. Dvenadstropna stavba je arhitektonsko zelo učinkovita in ima krasno lego. Šole je diven razgled daleč na okrog, zlasti na Sorško polje in mesto samo. Otvoritev bo v petek 2. septembra. Istočasno se bo preselila deška šola v svoje nove prostore, meščanska šola pa bo otvorila svoj prvi razred.

Ponosna šolska zgradba, ki jo vsi štejejo za najmodernejši dom prosvete na Gorenjskem stane nad 4 milijone dinarjev. Breme je veliko, bo pa rodilo zlate plodove prosvetnega napredka v vsem okolišu. Škofjeločani in nič manj Staroločani in Zminčani se pač zavedajo, da bo nova šola svoje, že doslej lepe učne uspehe še pojačila in da bo za vzgled vzornega delovanja. Mlada srca iz 35 vasi bodo navezala svoje začetne nauke nanjo.

Slika levo:

Življenjski jubilej obrtnika

V nedeljo je slavil drugi najstarejši meščan Ljutomera svojo 90-letnico. Poznamo ga vsi, starega gospoda Ivana Sagaja z dolgo belo brado in naočniki. Rodil se je naš devetdesetletnik leta 1842. v Ljutomeru, kjer je dolgo vrsto let izvrševal krojaško obrt. Danes kajpada več ne dela, moči so ga zapustile in zato uživa zasluženi pokoj, dasi ta ni brez vsakdanjih skrbi. Leta 1867. se je poročil z Jožefo Furlanovo in je l. 1927. slavil z njo biserno poroko. Bil je tudi ustanovnik ljutomerskega gasilskega društva.

Obrtniške organizacije bodo priredile v nedeljo jubilatno pozdravni sestanek, na katerem mu bodo izročile primerno darilo ter mu želele še mnogo zdravih let.

Ravnatelj dr. Matko Potočnik

Nedavno nas je presenetila novica, da je direktor moškega učiteljskega v Mariboru dr. Matko Potočnik upokojen in se v kratkem preseli od nas v svoj domači kraj. Njegovo ime je splošno znano in spoštovano. Rodil se je 8. septembra 1872 na Koroški Beli. V nekaj dneh bo torej praznoval 60-letnico. Studiral je gimnazijo v Kranju in Ljubljani, maturiral pa v Beljaku. Nato je odšel na univerzo na Dunaj in studiral najprej pravo, nato filozofijo. Po promociji je služil kot suplent v Novem mestu in Ljubljani, kot profesor v Mariboru, Idriji, Kranju in Ljubljani, nato kot direktor v Mariboru. V dobi plebiscita je bil poverjenik pri predsedništvu pokrajinske vlade v Ljubljani, nato dve leti izvedenec pri razmejitveni komisiji na Karavankah. Njegovo delo je bilo veliko, obširno.

Dr. Potočnik je veliko delal na nacionalnem poprišču. V dobi begunstva, ko je Italija vstopila ob Binkoštih 1915 v vojno, je nudil beguncem iz Loga pri Bovcu nad leto dni gostoljubno streho na svojem posestvu v Lescah, v letih 1918-19 pa številnim beguncem iz vse Koroške na svojem stanovanju v Kranju. Za svojo rojstno vas Koroško Belo se je zavzel, ko je bil član razmejitvene komisije med Jugoslavijo in Avstrijo, da je dobila od tedanje pokrajinske vlade za Slovenijo izdatno podporo za škodo, ki so jo bila povzročila italijanska letala 15. avgusta 1917 in je tudi dosegel pri razmejitveni komisiji, da je pripadla lepa planina Korenčica Jugoslaviji. Bil je in je pravi Jugosloven, pripravljen vedno z žrtvami priskočiti domovini na pomoč. Že od nekdaj je bil borec za slovensko in jugoslovensko stvar. Zato so ga naši ljudje tudi ljubili in iskreno spoštovali. Kot profesor in direktor je bil vedno najbolj na mestu. Ni bil le učitelj dijakom, bil jim je več: prijatelj in oče! Slovenski dijaki so se dobro zavedali, kaj jim je dr. Potočnik, zato so se vedno z zaupanjem obračali nanj. Ni hlepel za priznanjem, bil je vedno skromen. Njegovo delo bo živelo in Bog daj, da bi se nadaljevalo. Studentje se dobro zavedajo, koga so z njim izgubili. Maribor bo precej občutil njegovo odsotnost, učiteljske najbolj. Vsi, ki ga poznamo in njegovo delo in zmoglosti vemo prav ceniti, ga bomo ohranili v častnem, najboljšem spominu ter se bomo z ljubeznijo in z zahvalo spominjali nanj — našega očeta, učitelja in vodnika!

Gospodarska pridobitev gorenjskega kota

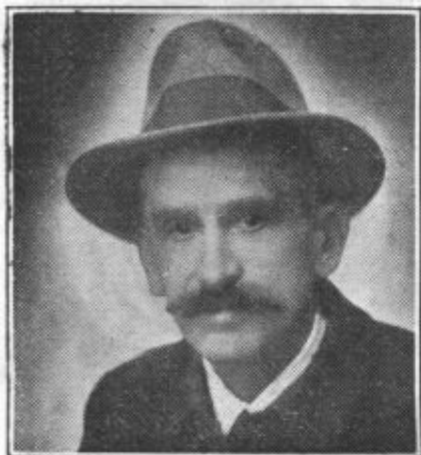

Gospodarska zajednica Dovje-Mojstrana je že dolgo let stremela za tem, da se na planinskih pašnikih postavijo primerni živinski hlevi za obilno živino, ki prebije cele tri mesece v gorskem svetu. Z delavnostjo sedanjega odbora, ki mu načeluje Janez Rabič iz Mojstrane, je bil letos dograjen planšarski stan na planini pod Vrtaškim vrhom, kjer se pase vsako leto nad sto glav živine in so tu sploh najboljši sočni pašniki.

Načrt za zgradbo planšarskega stana je napravila agrarna operacija kr. banske uprave, ki je tudi z denarno podporo mnogo pripomogla do tako važne gospodarske naprave. Zgradba, ki stoji v višini 1300 m, je solidno zgrajena v velikosti 22×12 m. Planšarska staja je spodaj ožbidana s kamenjem, zgornji del je lesen, streha pa pokrita s salonitom. Kapnica je speljana po ceveh v cisterno, ki drži 300 hl in služi za napajališče živine in za pitno vodo. Celotna zgradba je predeljena v prostorno stajo in planšarsko bivališče s sobo in kuhinjo.

Izdatki znašajo doslej 110.000 Din. Otvoritev se je vršila ob navzočnosti komisarja agrarne operacije Pokorna, inspektorja Pirca, banovinskega zastopnika g. Jana, odbora zemljiške zajednice in občine. Načelnik Rabič se je zahvalil za denarno pomoč kr. banski upravi. Za bodoče se predvideva še zgraditev podobnega planšarskega stana na Rožčici, kjer je neobhodno potreben.

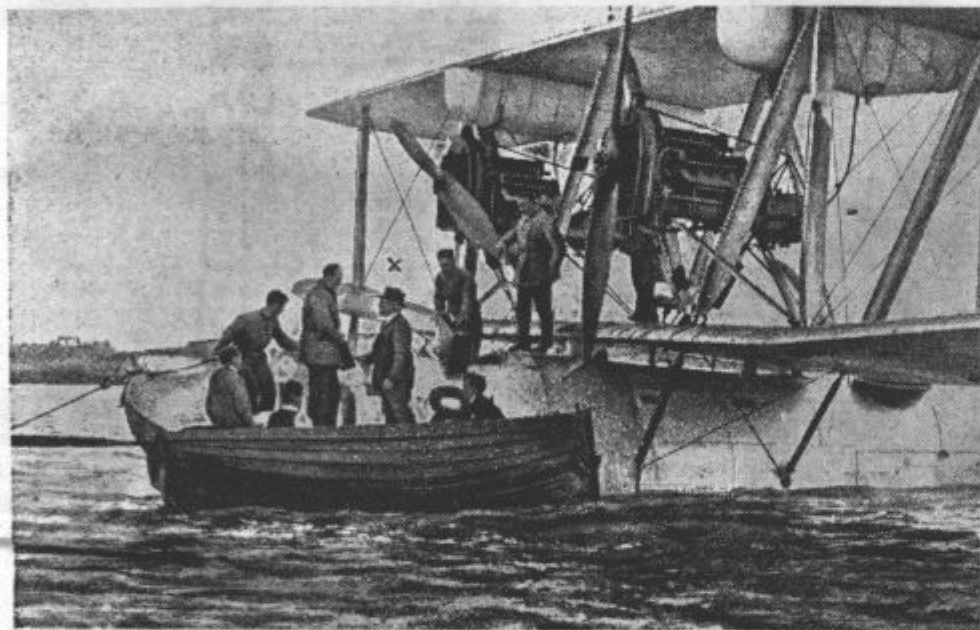
Marljiv šolski upravitelj

Ivan Župančič, šolski upravitelj v Preserjih, praznuje šestdeseti godovni dan. Po rodu je iz Idrije, maturiral pa je na ljubljanskem učiteljskišču, nakar je služboval v Hotiču, Kolovratu, Sv. Vidu nad Cerknico, v Ratečah. Kot vzoren učitelj, plemenit človek in ljubezniv tovariš je bil povsod zelo priljubljen. Šolski mladini je pravi oče, odraslim najboljši svetovalec, zato uživa povsod odkrito spoštovanje. Ves vnet za gospodarski in kulturni napredek našega podeželskega ljudstva je duša vsemu prosvetnemu gibanju v preserskem okolišču. Z zgljedno delavnostjo je dosegel najlepše uspehe zlasti pri Sokolu, kjer od mladosti deluje z ljubeznijo in požrtvovalnostjo. Malokdo pojmuje sokolsko idejo tako vzvišeno in idealno. V prav takem duhu je vzgojil tudi svojo rodbino. Naj mu bo dano učkati še mnogo lepih uspehov njegovega domovini in narodu posvečenega delovanja!

njegovega domovini in narodu posvečenega delovanja!

Na vseh potih se zaupa letalu

Angleški ministrski predsednik Macdonald potuje najrajši z letalom. Na sliki vidimo, kako se izkrucuje v Lossienmouthu, kamor je bil prispel iz Ulstra.

Otroci na grobu Aristida Brianda

V Cocherelu se je te dni vršila pietetna svečanost na grobu pokojnega francoskega vnanjega ministra Aristida Brianda. Na vaškem pokopališču so se zbrali francoski, nemški, angleški in ameriški otroci, da se poklonijo spominu velikega apostola mirne misli.

Najstarejša občanka Kapele

Vdova posestnika ga. Terezija Žigertova je najstarejša občanka Kapele pri Slatini Radencih. Rojena je bila 13. septembra l. 1837. in je v svoji visoki starosti 95 let še izredno čila. Čita še lahko brez očal in tudi noge ji še niso odrekle po tolikih letih težkega življenja. Častljiva starka je bila vzorna gospodinja ter ima daleč na okrog mnogo prijateljev in znancev, ki ji želijo še mnogo zadovoljnih let.

Vodovod v Ponikvi

Na gradbo vodovoda se je v Ponikvi začelo misliti že l. 1896. Prvi je pričel snovati v to smer prof. Hallada, za njim nadučitelj Dobnik, ki se je celih deset let trudil za uresničenje te misli. Toda za avstrijskega režima je bilo od vlade težko pričakovati pomoči. Toda misel v kljub vsemu ni zaspala. L. 1930. je ponikovska mlekarška zadruga, ki je v svojem obratu stalno čutila pomanjkanje vode, ponovno sprožila staro idejo in to pot se je s pomočjo zadrugarskega sodelovanja in pod neutrudljivim vodstvom učitelja Komarja posrečilo, da beseda postane meso. Občina je prispevala znesek 60.000 Din, banska uprava je s Higijenskim zavodom dala velikodušno podporo 150.000 Din in še 150.000 Din brezobrestnega posojila. Na takšni podlagi se je lahko začelo delo, zapeli so v Pustikah krampi in lopate in gradba je rasla v globino in na dan. V rezervoarju je prostora za 60.000 litrov, dotekajoča količina znaša v normalnih razmerah 16—22 l na minuto, v času najhujše suše pa 10—14 litrov.

Učitelj Ljudevit Komar, vnet zadružni delavec, ki je zasnoval vodovod.

Sliki desno:

Triglavski rekordi

Triglav ima letos ne samo rekordno število posetnikov, temveč med njimi tudi čudovite ekstreme: v pogledu starosti in obsežnosti. Evo, na prvi sličici je vrh Aljaževskega stolpa petletna Stana, hčerka železniškega uradnika Staneta Pavška iz Dobrave-Vintgarja, in na desni njena sestra desetletna Jožica, ki je prišla na vrh Triglava v sandalah. Bilo je to 12 t. m. Pot je vodila čez Prag. Oskrbnik na Kredarici je potrdil, da doslej še ni bilo nobene petletne turistke na Triglavu.

Drugi letošnji triglavski rekorder pa je gospod Jakob iz Brežic, odkoder nam pišejo: Pred kratkim je na tistem odšel in vsi smo pogrešali šaljivega hotelirja iz Narodnega doma. Nihče ni mogel verjeti vesti, da jo je naš 120 kg težki prijatelj pobrisal na Triglav. Pa jo je le, kakor dokazuje slika.

Slika levo:

196 ur sta krožili v zraku

Ameriški letalki Frances Marsalis (na levi) in Louiza Thaden sta ostali v zraku nad 8 dni in sta priborili nov rekord ženskemu letalstvu

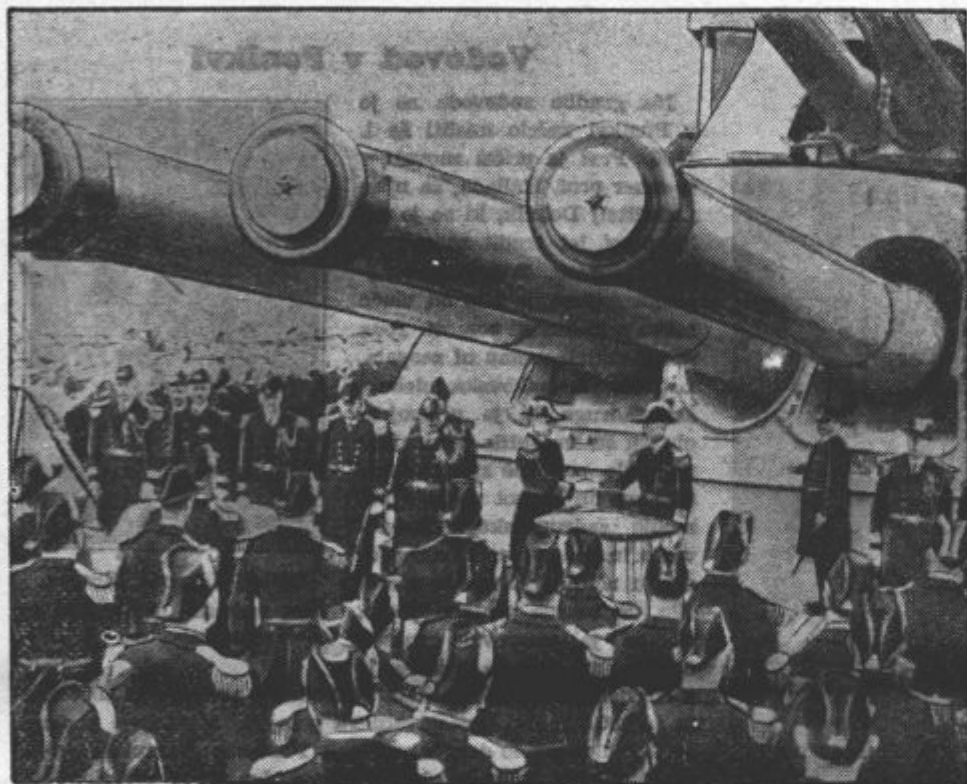
Slika desno:

Angležinja se bori za Indijo

Madelaine Slade, hči angleškega admirala in Gandhijeva tajnica, je bila zaradi sodelovanja pri osvobodilni akciji za Indijo obsojena na leto dni zapora

Topovi govore

Novi poveljnik ameriške vojne mornarice admiral Leigh (ob mizi na levi) prevzema v prisotnosti 19 admiralov in 200 drugih visokih mornariških častnikov svojo službo pod topovi »Pennsylvanije«

Slika desno:

„Nikoli več vojne!“

V Dixmuidenu se je te dni zbralo nad 100 tisoč Flamcev, ki so pri tako zvanem križu Ysere prisostvovali prevozu sedmih flamskih bojnikov v domačo semljo. Prisegli so zvestobo flamski in prokleli vsakršno vojno.

Tako se netijo vojne strasti

Navzlic posredovanju Društva narodov zaradi spora med Bolivijo in Paragvajem se nadaljuje tajno hujskanje med obema južnoameriškima republikama. Tukaj vidimo naščuvane ljudske množice, ki demonstrirajo za vojno v La Pazu, prestolnici Bolivije,

Otroci tekmujejo z avtomobili

V berlinskem zoološkem vrtu so nedavno otroci tekmovali z liliputanskimi avtomobilčki. Slika prikazuje start najmlajših avtomobilistov,